

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 11 päivänä heinäkuuta 2017,

Liettuan vuoden 2017 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Liettuan vuoden 2017 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

(2017/C 261/14)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 16 päivänä marraskuuta 2016 vuotuisen kasvuselvityksen, mikä aloitti vuoden 2017 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti vuotuisen kasvuselvityksen ensisijaiset tavoitteet 9 ja 10 päivänä maaliskuuta 2017. Komissio hyväksyi 16 päivänä marraskuuta 2016 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ⁽²⁾ perusteella varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Liettua ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta. Eurooppa-neuvosto vahvisti suosituksen 9 ja 10 päivänä maaliskuuta 2017. Neuvosto hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2017 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta, jäljempänä ”euroalueen suositus” ⁽³⁾.
- (2) Koska Liettua kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, ja koska taloudet ovat talous- ja rahaliitossa vahvasti yhteydessä toisiinsa, Liettuan olisi varmistettava, että jäljempänä esitettävästä suosituksesta 2 ilmenevä euroalueen suositus pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti.
- (3) Liettuaa koskeva vuoden 2017 maaraportti julkaistiin 22 päivänä helmikuuta 2017. Siinä arvioitiin Liettuan edistymistä neuvoston 12 päivänä heinäkuuta 2016 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUVL C 92, 24.3.2017, s. 1.

- (4) Liettua toimitti vuoden 2017 kansallisen uudistusohjelmansa 27 päivänä huhtikuuta 2017 ja vuoden 2017 vakausohjelmansa 28 päivänä huhtikuuta 2017. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.
- (5) Kauden 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) ohjelmasuunnittelussa on otettu huomioon asiaankuuluvat maakohittaiset suositukset. Kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013⁽¹⁾ 23 artiklassa säädetään, komissio voi pyytää jäsenvaltiota tarkastelemaan uudelleen kumppanuussopimustaan ja asiaankuuluvia ohjelmiaan ja esittämään niihin muutoksia, kun tämä on tarpeen asiaankuuluvien neuvoston suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi. Komissio on antanut tarkempaa tietoa kyseisen säännöksen hyödyntämisestä ohjeissa sellaisten toimenpiteiden soveltamiselle, joilla ERI-rahastojen vaikuttavuus kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan.
- (6) Liettuaan sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota. Hallitus suunnittelee vuoden 2017 vakausohjelmassaan julkisen talouden rahoitusaseman parantamista 0,4 prosentin alijäämästä suhteessa BKT:hen vuonna 2017 1,3 prosentin ylijäämään suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteessa, joka on 1 prosentin rakenteellinen alijäämä suhteessa BKT:hen, pysytään suunnitelman mukaan selvästi koko ohjelmakauden ajan. Sallittuun sopeutusurauhin sisältyy eläkejärjestelmän systeeminen uudistaminen vuodesta 2016 alkaen. Vuonna 2017 siinä otetaan huomioon työmarkkinoiden ja eläkejärjestelmän suuret rakenteelliset lisä uudistukset. Vuoden 2017 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan odotetaan supistuvan 40,2 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2016 33,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Näiden julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava. Toimenpiteitä, joita tarvitaan tukemaan suunniteltujen ylijäämätavoitteiden saavuttamista vuodesta 2018 eteenpäin, ei kuitenkaan ole vielä riittävästi täsmennetty.
- (7) Vuoden 2017 vakausohjelmassaan Liettua pyysi saada käyttää ennaltaehkäisevään osioon sisältyvää tilapäistä 0,5 prosentin poikkeamista suhteessa BKT:hen Ecofin-neuvoston helmikuussa 2016 hyväksymän ”Vakaus- ja kasvusopimukseen sisältyvää joustoa koskevan yhteisesti sovitun kannan” mukaisesti, koska se aikoi toteuttaa sellaisia suuria rakenneuudistuksia, joilla on positiivinen vaikutus julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyyteen. Tämä koskee erityisesti eläkejärjestelmän kestävyiden lisäämistä tiukentamalla indeksointia ja lisäämällä eläkkeeseen oikeuttavan työssäoloajan pituutta asteittain. Näissä uudistuksissa ei kuitenkaan kytketä automaattisesti eläkeikää elinajanodotteeseen. Lisäksi uudistuksissa nykyaikaistetaan työelämän suhteita ottamalla käyttöön uudenlaisia työsopimuksia, lyhyempiä irtisanomisaikoja, alhaisempia irtisanomiskorvauksia ja joustavampia työaikoja. Uudistukset myös parantavat työttömyys- ja sosiaaliturvatuksien kattavuutta ja riittävyyttä, laajentavat aktiivisen työvoimapolitiikan vaikutusala ja vähentävät laittoman ja vakuuttamattoman työnteon määrää. Viranomaiset arvioivat, että uudistukset vaikuttavat myönteisesti julkisen talouden kestävyyyteen, sillä ne saavat pitkällä aikavälillä aikaan jopa 3,8 prosentin vuotuiset säästöt eläkemennoissa suhteessa BKT:hen. Uudistusten työmarkkinoita koskeva osuus puolestaan voi nostaa työllisten vuotuista määrää jopa 10 prosenttia, mikä vaikuttaa pitkälti uskottavalta oletukselta. Jos tämä uudistus pannaan kokonaisuudessaan nopeasti täytäntöön, sillä on myönteinen vaikutus julkisen talouden kestävyyyteen. Liettua voidaan näin ollen tällä hetkellä katsoa täyttävän pyydetyn tilapäisen poikkeamisen edellytykset vuonna 2017, kunhan se toteuttaa sovitut uudistukset asianmukaisella tavalla, mitä seurataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa. Ottaen kuitenkin huomioon, että vähimmäisvertailuarvoa (rakenteellinen alijäämä 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen) on edelleen noudatettava ja että aiemmin on myönnetty poikkeama eläkejärjestelmän systeeminen uudistuksen perusteella (0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen), Liettua voidaan tällä hetkellä katsoa täyttävän edellytykset tilapäiseen lisäpoikkeamaan, joka on 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2017, eli hieman vähemmän kuin pyydetty 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (8) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2016 vuoden 2017 osalta, että Liettua varmistaa, että poikkeaminen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteesta rajoitetaan eläkejärjestelmän systeemiseen uudistamiseen liittyvään sallittuun määrään⁽²⁾. Kun otetaan huomioon eläkejärjestelmän uudistukseen liittyvä poikkeama, joka myönnettiin vuodelle 2016, ja rakenneuudistusten täytäntöönpanoon liittyvä tilapäinen poikkeama, joka

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Liettua saa poiketa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteestaan vuosina 2017 ja 2018 eläkejärjestelmän systeeminen uudistuksen perusteella myönnetyn poikkeaman verran, koska tilapäiset poikkeamat ovat voimassa kolmen vuoden ajan.

myönnettiin vuodelle 2017, rakenteellisen rahoitusaseman annettaisiin heikentyä 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2017. Komission kevään 2017 talousennusteen mukaan Liettuan odotetaan noudattavan tätä vaatimusta vuonna 2017. Liettuan pitäisi saavuttaa keskipitkän aikavälin tavoitteensa vuonna 2018, kun otetaan huomioon eläkejärjestelmän systemisen uudistamisen täytäntöönpanoon liittyvä poikkeama vuodelle 2016 ja rakenneuudistuksiin liittyvä poikkeama vuodelle 2017, koska tilapäiset poikkeamat ovat voimassa kolmen vuoden ajan. Komission kevään 2017 talousennusteen mukaan tämä vastaa vuonna 2018 nettomääräisten julkisten perusmenojen 6,4 prosentin enimmäisnimelliskasvua⁽¹⁾, jonka perusteella rakenteellisen rahoitusaseman heikkeneminen on -0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Jos politiikka säilyy muuttumattomana, Liettuan ennustetaan noudattavan tätä vaatimusta vuonna 2018. Kaiken kaikkiaan neuvosto katsoo, että Liettuan ennustetaan vuosina 2017 ja 2018 noudattavan vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia.

- (9) Verottoman vähimmäispalkan viimeisimmän korotuksen jälkeen matalapalkkaisten verorasitus on keventynyt huomattavasti viime vuosina, ja se on nyt lähellä unionin keskiarvoa. Samaan aikaan tämän vastapainoksi tehdyt verojen korotukset ovat olleet vähäisiä, minkä vuoksi verotulojen osuus BKT:stä on edelleen unionin alhaisimpia. Tämä heikentää Liettuan kykyä vastata sosiaalisiin haasteisiinsa. Alhaiset verotulot johtuvat harmaan talouden suhteellisen suuresta osuudesta ja ympäristö- ja pääomaveroista saatavista suhteellisen alhaisista tuloista.
- (10) Vaikka Liettua on edistynyt viime vuosina arvonlisäveron kannon parantamisessa, sen alv-vaje on yksi unionin suurimmista. Palkkojen ilmoittaminen todellista pienemmiksi pahentaa heikon veronkannon ongelmaa. Verosäännösten parempi noudattaminen lisäisi talusarviotuloja ja parantaisi verojärjestelmän oikeudenmukaisuutta ja talouden tehokkuutta.
- (11) Vanhuushuoltosuhte kasvaa entisestään ja voimassa olevien eläkesääntöjen mukaan on odotettavissa, että eläkemenot suhteessa BKT:hen kasvavat noin 50 prosenttia 2030-luvun loppuun mennessä. Eläke-etuuksien kytkeminen elinajanodotteeseen on välttämätöntä, jotta voidaan rajoittaa eläkemenojen julkiselle taloudelle aiheuttamaa rasitetta.
- (12) Liettua on lykännyt uuden työlain ja muun uutta sosiaalista mallia koskevan lainsäädännön voimaantuloa. Tämä antaa sille tilaisuuden varmistaa asianmukainen tasapaino joustavuuden ja turvan välillä työelämän suhteissa. Niiden ihmisten suuri osuus, joita uhkaa köyhyys tai sosiaalinen syrjäytyminen, sekä kasvavat tuloerot ovat edelleen merkittäviä haasteita Liettualle. Tuloerosuhde kotitalouksista rikkaimman 20 prosentin ja köyhimmän 20 prosentin välillä oli 5,3 vuonna 2012, ja se nousi 7,5:een vuonna 2015. Tämä tuloerosuhde on unionin toiseksi korkein. Se haittaa talouskasvua, makrotalouden vakautta ja osallistavan yhteiskunnan rakentamista. Tällä hetkellä sosiaalinen turvaverkko ei vastaa tehokkaasti tähän haasteeseen, sillä sosiaaliturvaan osoitetaan vähän varoja. Lisäksi tuloerojen välinen erotus ennen veroja ja sosiaalisia tulonsiirtoja ja niiden jälkeen on yksi unionin pienimpiä. Hallitus on kuitenkin asettanut köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan asialistansa kärkeen. Uutta sosiaalista mallia koskevassa lainsäädännössä kaavaillaan työttömyysetuuksien riittävyuden ja kattavuuden parantamista, ja sosiaalivakuutusjärjestelmän riittävyuden parantamisesta käydään keskustelua. Nämä tärkeät päätökset on vielä hyväksyttävä ja pantava täytäntöön. Torjuakseen ikääntyneiden köyhyyttä Liettua lisäsi vuonna 2016 eläkelainsäädäntöönsä indeksointimekanismin, jonka avulla voidaan parantaa eläkkeiden riittävyttä.
- (13) On tärkeää, että Liettua puuttuu osaamisvajeeeseensa ja ratkaisee työikäisen väestön vähenemisestä aiheutuvat negatiiviset vaikutukset. Suurella osalla oppilaita on edelleen riittämättömät perustaidot. Vaikka korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden osuus on suuri, korkeakoulutus kärsii heikoista laatustandardeista ja taloudellisista kannustimista, joilla ennemminkin edistetään ylimitoitusta ja tehottomuutta kuin tuloksellisuutta. Liettuassa olisi pyrittävä varmistamaan opetuksen korkea laatu kaikilla koulutuksen tasoilla (muun muassa uudistamalla työuria ja työoloja). Tämä on ratkaisevan tärkeää alisuoriutumisen vähentämiseksi ja koulutusjärjestelmän muiden puutteiden poistamiseksi sekä korkea-asteen koulutuksen laadun varmistamiseksi (myös ottamalla käyttöön tulospohjainen

---

⁽¹⁾ Nettomääräisillä julkisilla menoilla tarkoitetaan julkisia kokonaismenoja ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätösperäisiä muutoksia työttömyysetuusmenoissa. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisäätöiset tulojen lisäykset otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa.

rahoitus ja yhdistämällä korkea-asteen oppilaitoksia). Jatkuvasti alhaiset aikuiskoulutuksen osallistujamäärät Liettuassa haittaavat työmarkkinauudistusten tehokkuutta ja ammattitaitoisemman työvoiman kehittämistä. Liettua on keskittynyt lisäämään julkisten opiskelumahdollisuuksien tarjontaa ja niiden relevanssia, mutta tähän mennessä ei ole saatu aikaan konkreettisia tuloksia. Aikuiskoulutuksen osallistujamäärien nostamiseksi pysyvästi Liettuan on myös kannustettava kansalaisia opiskelemaan ja työnantaja tarjoamaan työntekijöilleen koulutusmahdollisuuksia.

- (14) Matalan ja keskitason osaamistason henkilöiden työttömyys on edelleen unionin keskiarvon yläpuolella. Vammaisten köyhyysaste on korkea, mikä johtuu osittain heidän heikosta integroitumisestaan työmarkkinoille. Aktiivinen työvoimapolitiikka auttaa tällä hetkellä vain vähäisessä määrin ihmisiä palaamaan työmarkkinoille Liettuassa. Liettualla on paljon mahdollisuuksia tehdä työmarkkinoistaan osallistavammat, muun muassa tarjoamalla enemmän tukitoimenpiteitä vammaisille henkilöille. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tuetun työllistämisen lisäämistä sekä ammatillisen kuntoutuksen ohjelman vahvistamista ja lisävarojen osoittamista kuntoutukseen. Hiljattain hyväksytty työllisyyslaki saattaa tehostaa aktiivisten työvoimapolitiittisten toimenpiteiden tarjontaa.
- (15) Liettua on edistynyt viime vuosina työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun parantamisessa. Työmarkkinaosapuolet ovat aktiivisesti mukana uutta työlakia ja uutta sosiaalista mallia koskevissa keskusteluissa, ja hallitus on ottanut käyttöön toimintasuunnitelman työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun lisäämiseksi. Sen tavoitteena on parantaa työmarkkinaosapuolten valmiuksia, edistää työehtosopimusneuvotteluja ja kehittää työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua kaikilla tasoilla.
- (16) Liettuan terveydenhuoltotuloksilla on edelleen huomattavan kielteinen vaikutus potentiaalisesti käytettävissä olevaan työvoimaan ja työn tuottavuuteen. Vaikka potilaita pyritään siirtämään kustannustehokkaamman terveydenhuollon piiriin, terveydenhuoltojärjestelmän suorituskykyä haittaavat edelleen vahva tukeutuminen laitoshoitoon sekä vähäinen panostaminen ennaltaehkäisyyn ja kansanterveyden edistämiseen. Palvelujen käyttäjiltä perittävät maksut ovat erittäin suuria, erityisesti lääkkeiden tapauksessa.
- (17) Epäsuotuisa väestörakenteen kehitys merkitsee sitä, että kasvu riippuu yhä enemmän työn tuottavuudesta. Vuosina 2000–2015 työn tuottavuuden kasvuaste oli Liettuassa yksi jäsenvaltioiden korkeimmista, mutta viime aikoina kasvu on hidastunut. Liettuan julkiset investoinnit kärsivät huonosta suunnittelusta ja heikosta kytkennästä maan strategiaan tavoitteisiin. Julkinen T&K-intensiteetti kasvoi hieman unionin keskiarvoa korkeammaksi vuonna 2015, kun taas yritysten T&K-intensiteetti on edelleen jäljessä. Vuonna 2016 hyväksytyjen Liettuan tiede- ja innovointipolitiikan uudistusta koskevien suuntaviivojen tavoitteena on vastata tutkimus- ja innovaatioalan jatkuviin haasteisiin. Niissä vaaditaan T&K:n institutionaalisen rahoituksen uudistamista, tutkimuksen ja korkea-asteen koulutuslaitosten, tiedelaaksojen ja teknologiapuistojen yhdistämistä sekä parempaa toimintapolitiikan koordinoitua, seurantaa ja arviointia. Liettua on edistynyt jonkin verran vaihtoehtoisten rahoituslähteiden tukemisessa. Se on auttanut perustamaan useita riskipääoma- ja siemenpääomarahastoja. Parlamentti on myös äskettäin hyväksynyt joukkosijoittamista koskevan lain.
- (18) Tuomioistuimissa vireille pantujen lahjontatapausten määrä on kasvanut viime vuosina tasaisesti, mikä osoittaa, että Liettua on lisännyt toimiaan korruption torjumiseksi. Erällä tärkeillä aloilla, kuten terveydenhuolto ja julkiset hankinnat, pienimuotoista ja korkean tason korruptiota koskevia säännöksiä ei kuitenkaan aina sovelleta käytännössä. Terveydenhuoltoala kärsii yleisestä käytännöstä maksaa lääkäreille epävirallisesti. Julkisten hankintojen alalla ei ole riittävästi avoimuutta, varsinkaan kuntatasolla. Lisäksi heikot ilmiantojärjestelyt eivät kannusta antamaan vihjeitä mahdollisista sääntöjenvastaisuuksista julkisella ja yksityisellä sektorilla. Hallitus on asettanut korruption torjunnan terveydenhuoltoalalla ensisijaiseksi tavoitteeksi korruptiontorjuntaohjelmassaan. Pientenäköiseen korruptiontorjuntaohjelmaan ensisijaisesti kuuluu vähäisissä hankinnoissa hallitus on myös velvoittanut hankintaviranomaiset julkaisemaan verkossa tiedot käynnistetyistä tarjouskilpailuista, tarjouskilpailun voittajista ja myönnettyistä sopimuksista. Jatkuva valvonta on kuitenkin tarpeen näiden politiikkatoimien täytäntöönpanon varmistamiseksi.
- (19) Komissio on vuoden 2017 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Liettuan talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2017 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2017 vakaushjelman ja vuoden 2017 kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Liettualle viime vuosina

annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Liettuan finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyden kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.

- (20) Neuvosto on tutkinut vuoden 2017 vakaushjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto⁽¹⁾ ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

SUOSITTAA, että Liettua toteuttaa vuosina 2017 ja 2018 toimia, joilla se

1. harjoittaa finanssipolitiikkaansa vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevän osion vaatimusten mukaisesti, mikä tarkoittaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteessa pysymistä vuonna 2018, kun otetaan huomioon poikkeamat, jotka liittyvät eläkejärjestelmän systemisen uudistuksen ja rakenneuudistusten toteuttamiseen, joiden perusteella on myönnetty tilapäinen poikkeama; parantaa verosäännösten noudattamista ja laajentaa veropohjaa lähteisiin, jotka ovat kasvun kannalta vähemmän haitallisia; toteuttaa toimia eläkkeisiin liittyvään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kestävyshaasteeseen vastaamiseksi;
2. poistaa osaamisvajeen tehokkailla aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpiteillä ja aikuiskoulutuksella ja parantaa koulutustuloksia palkitsemalla laadun opetuksessa ja korkea-asteen koulutuksessa; parantaa terveydenhuoltojärjestelmän suorituskykyä lisäämällä avohoitoa sekä parantamalla sairauksien ennaltaehkäisyä ja alentamalla terveydenhuollon hintaa; parantaa sosiaalisen turvaverkon riittävyttä;
3. toteuttaa toimenpiteitä tuottavuuden lisäämiseksi tehostamalla julkisia investointeja ja vahvistamalla niiden kytkentää maan strategiaan tavoitteisiin.

Tehty Brysselissä 11 päivänä heinäkuuta 2017.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

T. TÖNISTE

⁽¹⁾ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.